

12 Haziran 2014

Sayı : B.15.0.SGB.02.610 - 1623
Konu : Yazılı Soru Önergesi (7-37736)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: a) TBMM Başkanlığının 28.01.2014 tarih ve KAN.KAR.BŞK.43452547-120.00 – 7/37736-274833 sayılı yazısı.
b) Başbakanlığın 30.01.2014 tarih ve 31853594-610-2-7362-764 sayılı yazısı.

Mersin Milletvekili Sayın Aytuğ ATICI'nın Sayın Başbakanımıza tevcih ettiği, Sayın Başbakanımızın da kendileri adına tarafımca cevaplandırılmasını tensip ettikleri, 7/37736 esas nolu yazılı soru önergesi, T.B.M.M. İç Tüzüğü'nün 99 uncu maddesi gereği aşağıda cevaplandırılmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Taner YILDIZ
Bakan

EK :
Önerge Cevabı (2 Sayfa)

DAĞITIM :

Gereği :
TBMM Başkanlığı

Bilgi :
Başbakanlık

Sorular 1, 2, 3, 4, 5:

Ülkemize yapılması planlanan nükleer enerji santrali için Türkiye ile Japonya arasında "nükleer enerji anlaşması" imzalandığı, ülkemiz ve dünya basınında yer almıştır. Anılan anlaşmaya Başbakanın isteği ile 'Türkiye'de uranyum zenginleştirme ve plütonyum çıkarma için işbirliği yapma" maddesinin eklendiği iddia edilmektedir.

Uranyum zenginleştirilmesi ile nükleer silah elde edildiği bilinen bir gerçektir.

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'nın 26.01.2012 tarihinde TBMM Genel Kurulu'nda nükleer santrallerin yaratacağı sorunları gündeme getirdiğimiz oturumda söylediği: "Yalnızca elektrik temini değildir nükleer güç santralleri, yalnızca bir elektrik sorunu değildir.." ifadesi, uranyum zenginleştirilmesi ve nükleer silah elde etme konusunda şüpheler doğurmuştu. Ayrıca aynı Bakanın basına yeni verdiği demeçte: "Türkiye'nin nükleer yakıtın safhalarında bulunma isteğini açıkça ifade etmiştir.

Yukarıda sayılan açıklamalar ve uluslararası basında çıkan yazılar, Türkiye'nin nükleer silah yapma kapasitesine ulaşmak istediği kuşkularını doğurmuş ve endişe yaratmıştır. Bu sebeple aşağıdaki soruların cevaplanması gereği doğmuştur.

- Söz konusu anlaşmaya, Türkiye'de uranyum zenginleştirme ve plütonyum çıkarma konusunda işbirliği yapma ile ilgili bir madde eklenmiş midir?
- Eklendiyse, kimin talebi ile eklenmiştir?
- Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'nın açıkladığı "Türkiye'nin nükleer yakıtın safhalarında bulunma isteği" hangi aşamaları içermektedir?
- Türkiye'nin nükleer silah üreteceği konusundaki şüpheleri gidermek için tarafınızdan herhangi bir açıklama yapılmış mıdır? Yapılmadı ise "nükleer silah şüphelerini gidermek İçin" açıklama yapmayı düşünüyor musunuz?
- Uranyum zenginleştirme faaliyeti sonucunda Türkiye'nin bölgesinde ve dünyada İran gibi bir izolasyona maruz kalacağı hesaplanmış mıdır?

Cevaplar 1, 2, 3, 4, 5:

Nükleer güç santrali projelerinde santrallerin gerek inşaat gerek işletme döneminde insan kaynakları potansiyelimizin geliştirilmesi, santrallerde kullanılacak malzeme ve ekipman ile teknik servis hizmetlerinin yerli tedarikinin sağlanması ve ülkemize teknoloji transferi gerçekleştirilmesi de hedeflenmektedir. Diğer bir deyişle, söz konusu projeler sadece elektrik üretimi amaçlı enerji projeleri olarak değil aynı zamanda yerli tedarik ve teknoloji transferi hususlarının da proje kapsamında yer alması göz önünde bulundurulduğunda yerli sanayimizin geliştirilmesine dair projeler olarak da değerlendirilmelidir.

Nükleer Enerjinin Barışçıl Amaçlı Kullanımı için imzalanan İşbirliği Anlaşması, nükleer işbirliğinin birinci adımıdır. Türkiye bu anlaşmayı sadece Japonya ile değil Kanada, Arjantin, Almanya, ABD, Fransa, Rusya, Güney Kore, Ürdün, Çin Halk Cumhuriyeti gibi ülkelerle de imzalamıştır. Bu anlaşma ile ülkeler arasında nükleer enerji alanında yapılan işbirliği barışçıl amaçlar ile teminat altına alınmaktadır. Söz konusu anlaşma ile nükleer enerji alanında ülkeler arası işbirliği ancak barışçıl amaçlar ile yapılmaktadır. Mezkûr ülkeler ile yapılan anlaşmaların yanı sıra ülkemiz Nükleer Silahların Yayılmasının Önlenmesi Anlaşması'na da taraftır.

Japonya ile imzalanan Nükleer Enerjinin Barışçıl Amaçlarla Kullanımına Dair İşbirliği Anlaşmanın 3 üncü Maddesinde;

- “1. İşbu Anlaşma kapsamında sadece barışçıl, patlayıcı nitelikte olmayan amaçlar için işbirliği yürütülecektir.
2. İşbu Anlaşma uyarınca transfer edilen nükleer madde, madde, ekipman ve teknoloji, teknolojiye dayalı ekipman ve geri kazanılan veya yan ürün olarak üretilen nükleer madde,

**MERSİN MİLLETVEKİLİ SAYIN AYTUĞ ATICI'NIN
YAZILI SORU ÖNERGESİ VE CEVAPLARI
(7/37736)**

barışçıl amaçlar dışındaki herhangi bir amaç için kullanılmayacağı gibi, herhangi bir nükleer patlayıcı cihaz için veya böyle bir cihaza yönelik araştırma veya geliştirme çalışmaları için de kullanılmayacaktır.” ifadeleri yer almaktadır.

Japonya ile imzalanan Nükleer Enerjinin Barışçıl Amaçlarla Kullanımına Dair İşbirliği Anlaşmanın 2. Maddesinin 3. Fıkrasında, “Uranyum zenginleştirmeye, kullanılmış nükleer yakıtın yeniden işlenmesine, plütonyum dönüştürmeye ve Ek A Kısım C’de sıralananlar dahil maddelerin üretimine yönelik teknoloji ve ekipman ve plütonyum, ancak işbu Anlaşma’nın 14. Maddesi’nin 1. paragrafı uyarınca söz konusu amaç için tadil edildiği takdirde işbu Anlaşma kapsamında transfer edilebilir.” ifadesi yer almaktadır.

Bu madde, ileride ekonomik hale gelmesi veya enerji arz güvenliği açısından gerekli görülmesi gibi durumlarda, Japonya ve Türkiye’nin ortak çıkarlarına bağlı olarak, fıkra bahsi geçen işlem ve teknolojilerin paylaşımını, ancak anlaşmanın tadili ve ek anlaşmalar yoluyla mümkün kılmaktadır. Diğer taraftan, Türkiye Cumhuriyetinin uluslararası anlaşmalar (Nükleer Silahların Yayılmasının Önlenmesi Anlaşması Madde 4) kapsamında nükleer maddelerin barışçıl amaçlarla zenginleştirilmesi ve yeniden işlenmesi gibi hassas teknolojileri edinme hakkı bulunmaktadır. Nükleer Silahların Yayılmasının Önlenmesi Anlaşması’na 190 ülke taraftır ve taraf olan ülkelerin tamamı bu hakka sahiptir.